

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogrske dežele:**
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 8.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerat) se
plačuje od čvetrostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 48.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 1. marca 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vljudno va-
bimo na novo naročbo, stare p. n.
naročnike pa, katerim je potekla
koncem meseca naročnina, prosimo,
da jo zopet ponové.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:

celoletno	K 25.—
polletno	„ 12.50
četrletno	„ 6.30
mesečno	„ 2.10

Za Nemčijo:

celoletno	K 28.—
za vse druge dežele in Ameriko:	K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Drakonska obsodba dveh ptujskih Slovencev v Ma- riboru.

Maribor, 26. svečana 1909.

Šele danes se je končala pravza-
prav skupščina družbe sv. Cirila in Me-
toda, a ne v Ptuj, kjer se je začela
dne 13. septembra 1908, ampak pred
okrožnim sodiščem v Mariboru. Danes
so se namreč vršile tri kazenske glavne
razprave, izmed katerih sta dve sicer
neugodno iztekli za obtoženca, ker sta
bila obsojena, a nobeden Slovenec jima
te obsodbe ne bo štel v zlo, pač pa v
čast. Kazenskemu senatu je predse-
doval dež. sodni svetnik dr. Fraidl,
votanti so bili dež. sodni svetnik Mo-
rocutti, dež. sodni svetnik Ker-
mek in sodnik Petrovič. Državno
pravdnštvo je zastopal državni pravd-
nik Verderber, zagovarjal pa je
vse tri obtožence dr. Rosina.

Prvi obtoženec je Vinko En-
gelman, c. kr. učitelj v Trstu. Ob-
tožba pravi, da je dne 13. septembra
v Ptuj pred Narodnim domom z be-
sedami: „Vi ne smete ptujске policije
ubogati in Vam tudi ni treba noter v
sobo hoditi“, pozival ljudi, da se naj
uprejo mestnemu policijskemu straž-
mojstru Janezu Antonitschu; nadalje,
da ni ubogal imenovanega policijskega
stražmojstra, ko je ta zapovedal mno-
žici, naj se razide, in da se je na to
z njim še prepiral; končno, da je raz-
žalil tega stražmojstra z opazko, da
nima nobene pravice kaj takega ukre-
niti. Z ozirom na to je obdolženec
zakrivil pregrešek po §§ 279. in 283. k.
z. in prestopok po § 312. k. z.

Obtoženec Engelman zanika, da bi
bil ljudi ščuval proti stražnikom, on
jih je nasprotno pozival, naj gredo v
Narodni dom k zborovanju, ker mu je
vendar bilo ležeče na tem, da bi se
čim več ljudi udeležilo zborovanja.

Priča Janez Antonitsch, bivši po-
licijski stražnik v Ptuj, sedaj občin-
ski tajnik v Konjicah, ki je aretirал

Engelmana, se pač še spominja na tiste
besede obtoženčeve, s katerimi je ta
baje ščuval ljudstvo k uporni proti po-
licajem, ne more pa vkljub štirikrat-
nemu vprašanju zagovornika dr. Rosine
ponoviti tistih besed, katere je obto-
ženec pozneje še govoril. Priča pravi,
da je takrat stal od obtoženca proč
obrnjen. On ni videl osebe, katera je
izgovorila prve besede, a to je moral
biti samo obtoženec, ker je ta velike
postave in je bil edini izobraženec med
pr prostim ljudstvom. Sklicuje se na
svojo izpovedbo pred preiskovalnim
sodnikom in trdi, da je imel obtoženec
takrat klobuk na glavi.

Priča Rudolf Može, agent iz Trsta,
pa pravi, da je bil Engelman takrat
razoglav, da je šele po aretaciji šel v
Narodni dom po klobuk, in odločno
zanika, da bi bil obtoženec ščuval ljudi,
ampak jih je le vabil v dvorano na
zborovanje.

Prečita se izpovedba priče dra.
Kodermana, odvetniškega koncipijenta
iz Celja, ki pravi, da mu je obtoženec
takrat parkrat poprej pomagal pred
Narodnim domom pomirjevati ljudi, in
da jih je pozival, naj gredo k skup-
ščini. Ko je bil obtoženec aretirán,
priča ni bil zraven.

Državni pravdnik ponavlja v ob-
tožbi navedene trditve in predlaga ob-
sodbo.

Zagovornik dr. Rosina naglašá v
svojem zagovoru, da je policija bila
takrat vsled nemirov razburjena, da si
torej stražmojster Antonitsch ni mogel
vsega natančno zapomniti, opozarja na
oprostilno razsodbo dunajskih sodni-
kov, kjer je bil v sličnem slučaju nek
tehnik oproščen, in pravi nadalje, da
je stražmojster pri prvem zaslišanju
izpovedal, da ni aretirал obtoženca za-
radi inkriminiranih besed, ampak samo
zato, da bi konstatiral njegov nacijo-
nale, ter da je obtoženčeve besede na-
pačno razumel. Tudi ni misliti, da bi
bil obtoženec — izobražen, neomade-
ževan mož — prej vabil ljudi k skup-
ščini v Narodni dom, kar je vendar
potrdil priča dr. Koderman, pozneje pa
jih ščuval, naj se uprejo stražnikom.

Predsednik razglasi oprostilno raz-
sodbo.

Nato se začne razprava proti Ja-
nezu Brenčiču, posestniku in mli-
narju v Gerncih pri Ptuj.

Obtožen je, da se je baje protivil
dne 13. septembra 1908 na ptujskem
kolodvoru policijskim stražnikom, ki
so mu zaradi „pomirjenja razburjene
množice“ (nemške!) zapovedali, da mora
s suknje sneti slovenski znak. Pri tem
je baje strgal policijskemu stražmojstru
Antonitschu z bluze dve kolajni, re-
darju Sapuscheku pa odtrgal službeni
kolir (polumeseč.)

Brenčič pravi, da je tisti dan po-
poldne šel s svojim očetom Miho Bren-
čičem od občinske seje domov. Ker se
je reklo, da skozi mesto ne more iti,
ker so ulice zaprte, sta šla po cesti
ob železnici mimo kolodvora. Tam ga
je samega napadlo kakih 50 ljudi s
palicami ter mu hotelo odvzeti znak.
Mogoče da je v razburjenosti, boječ se

za svoje življenje, mahal okoli sebe
ali ne spominja se ničesar. Dasi-
ravno je bilo 5 policajev pri
njem, ga niso branili pred
napadi napadalcev, ampak
ga **davili** (policaji!), da je bil ves
črn po obrazu, mu strgali
suknjo, telovnik, kravato in
srajco ter ga tako trdno
uklenili, da mu je kritekla
od rok in da 3 mesece ni mogel
delati. Fakinaža je kričala: „On ima
dva revolverja“, in mu je začela stikati
po žepih, pri čemur mu je izginila
listnica z 240 K, katerih še ni dobil
nazaj. Na suknji je imel lipov list brez
kakega narodnega traka. Z zdravni-
škim spričevalom se dokaže, da je
takrat dobil poškodbe na glavi in na
rokah.

Priča Antonitsch, policijski straž-
mojster, pravi, da ga je hotel iztrgati
iz množice, a obtoženec se je divje
branil. Potrdi, da je bilo tam več ko
50 ljudi. Videl je samo enega, ki je
odspodaj udaril Brenčiča po kolenih
ali bedrih. Obtoženec je bil ves penast.
Zagovornik dr. Rosina vpraša pričo,
če je mnenja, da se službeno postopa
na ta način, da se koga proč suva. Kaj
takega pač nihče ne more smatrati za
službeno dejanje! Priča Antonitsch
pravi nadalje, da je samo nek mlad
fantič (Bürschlein) vihtel nad obto-
žencem „palčico“.

Priča Jožef Gratschner, policaj v
Celju, izpove, da je obtožencu odtrgal
znak nek dijak ali komi in da je ob-
toženec suval z rokami proti Antonitschu.
Zdelo se mu je, da je bil obtoženec
natrkan (angeheitert). Tepel in davil
ni nihče obtoženca (!). V njegovi na-
vzočnosti je nek mladič odtrgal obto-
žencu znak. Priča noče odgovarjati
direktno na vprašanja zagovornika dr.
Rosine, ampak samo po posredovanju
predsednika dr. Fraidla. Gratschner
trdi, da se je obtožencu že prej od-
trgal znak (!), še predno je prišel An-
tonitsch zraven; ta pa trdi, da je
takrat še imel znak.

Priča Franc Sapuschek, policaj iz
Celja, izpove, da mu obtoženec „naj-
brž“ ni namenoma odtrgal kolirja (!).
Obtoženec je baje suval okoli proti
vsemu, „was halt dort war“. Tepel ga
ni nihče.

Priča Jakob Morre, redar iz Be-
ljaka, tudi potrdi, da je nek „civilist“
odtrgal znak obtožencu, kateri se je na
vse pretege branil proti policajem.

Priča Miha Brenčič, posestnik v
Gerncih, potrdi obtoženčovo izpo-
vedbo.

Priča Miha Pak, sodni sluga v
Ptuj, izpove, da so obtoženca držali
4 policaji, med tem ko ga je več kot
30 palic bilo (!!!). Stražniki bi bili
prav lahko branili obtoženca in iztrgali
iz množice. Obtoženec se ni prav nič
upiral stražnikom. Tudi priča Jakob
Vrtnik potrdi, da je množica tolkla po
obtožencu; še on sam jih je pri tem
dobil po glavi.

Priča Fr. Mülleret, ki vozi pošto,
je videl, kako so stražniki raz-
trgali obtožencu obleko in

kako ga je fakinaža s pali-
cami bila. Da bi bil obtoženec
suval stražnike z rokami, ni
videl. Priča Jakob Lesjak je slišal
vpiti: „Haut's ihn nieder, den
windischen Hund!“ Prečitajo se
še izpovedbe prič dr. Jurtele, Wag-
nerja, ki je tudi slišal, da se je vpilo,
da ima obtoženec revolverje (ki pa se
notabene niso našli pri njem), ter celj-
skih redarjev Kalischniga, Zinthauerja,
ki pravita, da je obtoženec kar divjal,
(kar bi ne bilo nič čudnega!)

Državni pravdnik predlaga ob-
tožbo. Zagovornik dr. Rosina naglašá
v daljšem zagovoru nesoglasje med
izpovedbami obremenilnih prič.

Obtoženec se obsodi v težko
ječo 3 tednov, poostreno s
postom vsak teden. (Primerjaj
obsodbe Nemcev v Celju!)

Jožef Muršec, gostilničar in
hišni posestnik v Ptuj, je obtožen, da
je dne 13. septembra 1908 v Ptuj 1,
več ljudi nagovarjal, da bi se ustavljali
redarjem, ki so opravljali svojo službo.
2. da pri tej rabuki ni ubogal stražnika
Henrika Moserja, ko je ta zapovedal
množici, da se razide.

Navedenega dne je imela pomno-
žena mestna straža nalogo, slovenske
udeležnike skupščine Družbe sv. C. in M.
po stranskih potih spremljevati do
„Nar. Doma“, da bi v glavnih ulicah
ne prišlo do spopada. Zato so bile ne-
katere ulice blizu kolodvora zaprte in
so se od kolodvora prihajajoče množice
pozvale, naj gredo po stranskih ulicah
naprej. Obtožba trdi, da je bil Muršec
ob prihodu skoro vsakega vlaka na ko-
lodvoru in da je potem korakal v mesto,
kjer je pozval množico, da se naj upre
stražinemu povelju. Ker se ni hotel
odstraniti, ampak je na vsak način
hotel prodreti kordon, ga je stražnik
aretiral.

Priča Albert Oberlugauer, mestni
stražnik v Celovcu, pravi, da je Muršec
že pred prvim vlakom po mesta „de-
monstriral“, in da je z vzdignjeno
palico (Muršec je hrom in brez palice
ne more hoditi!) pozival ljudi, naj pro-
derejo kordon. Kaj je pri tem govoril (!)
ne more natanko povedati, ker ne ra-
zume slovenski. Razume pač par
besedi, razun tega pa je baje Muršec
tuintam tudi nemški govoril. Tudi priča
Henrik Moser, mestni stražnik v Celovcu,
ne zna slovenski in pravi, da je Muršec
samo slovenski govoril z ljudmi. Obe
priči trdita, da je šel Muršec na čelo
množice. Priči I. Babič, pos. uradnik v
Ptuj in Franc Antolič, posestnik iz
Spuhlj, pa pravita, da je šel Muršec,
za množico, da je bil miren, ni vzdignil
palice in da se je samo izrazil: „Zakaj
ne bi danes smel v mesto, ki sem davko-
plačevalec in občan?“ Antolič tudi
pravi, da so njega na istem mestu spustili
skozi kordon v mesto.

Državni pravdnik zahteva v smi-
slu obtožbe obsodbo. Zagovornik dr.
Rosina naglašá v svojem zagovoru, da
je dokazano, da obtoženec ni ničesar
storil, s čim bi ljudi pozval k upor, in
da se stražnika Oberlugauer in Moser
motita ker nista zmožna slovenščine

To je tudi vzrok, da obtoženec ni razumel poziva, da se mora odstraniti.

Senat sklene še enkrat zaslišati priči Oberlaugauerja in Moserja, ki pa izpovesta ravno tako obtoževalno za Muršeca kakor poprej.

Predsednik dr. Fraidl razglasi razsodbo, po kateri se Muršec obsodi na 10 dni zapora, poostrenega z enim postom.

Te obsodbe ostanejo nedvomno kot častne zasluge nemške policije v zgodovini zapisane. Saj so tako lepa ilustracija pravice, ki se deli nam Slovencem!

Politična kronika.

v Položaj. Včeraj je objavila uradna „Wiener Ztg.“ patent, s katerim se sklicuje državni zbor na 10. marca. „Korresp. Centrum“ piše, da se je informirala na pristojnem mestu, koliko resnice je na govoricah o skorajšnjem odstopu barona Bienenrtha ter pravi, da so vse te govorice izmišljene in neresnične. Baron Bienenrth je dobil od krone striktni nalog izvesti v najkrajši dobi predlog o rekrutih bodisi že parlamentarnim potom ali pa na temelju § 14. Ako bi bila parlamentarna rešitev predloge o rekrutih zaradi obstrukcije nemogoča, bo zasedanje takoj zopet zaključeno in parlament bo sklican šele na jesen. Zopetna rekonstrukcija kabineta je v tem trenutku izključena. Na to bi bilo mogoče misliti, ako se pokaže, da je redno delovanje parlamenta zopet omogočeno in ako zbornica reši do Velike noči predlogo o rekrutih in predlogo o poddržavljenju železnic. Ako se to zgodi, potem bo položaj ugodnejši in se je nadjati, da bode mogoče sklicati tudi češki deželni zbor ter omogočiti njega redno delovanje. Potem se le pride čas za parlamentariziranje kabineta in za premeno v ministerskem predsedništvu. Ta izjava nam priča, da je baron Bienenrth trdno odločen vladati tudi brez parlamenta, kar nikakor ne more pomirjajoče vplivati na prebivalstvo, ki se nikakor ne bo moglo in ne bo smelo sprijazniti z idejo, da bi se kljub splošni in jednaki volilni pravici v Avstriji še vedno absolutistično vladalo.

Izjave raznih nemških strank so tudi take, da ne vzbujajo nikakih nad na delavnost parlamenta in na zbistrenje zamotanega položaja. Nemci so vsi brez razločka nespravljivi in vstrajajo na tem, da se mora slovanska večina brezpogojno ukloniti pod njih diktat. Vodja nemških klerikalcev dr. Ebenhoch je izdal odprto pismo, v katerem polaga svojim volilcem račun o svojem delovanju. V tem pismu pripisuje vso krivdo za vse politične homatije samo Čehom. Hvali barona Bienenrtha, da se Čehom ni vdal, da je mariveč vstanovil svojo „močno“ vlado, v kateri sedi tudi dr. Weisskirchner, ki je v vseh krščanskih krogih na najboljšem glasu (Posebno kot zagovornik protislovanskega zakona Axmann-Kolisko!) Vodja nemških klerikalcev in bivši poljedelski minister očita nadalje v svojem poročilu Slovanom, da so spremenili boj za svoje pravice v boj proti Nemcem, govori o zatiranju Nemcev v Pragi, v Ljubljani in v drugih mestih, kar je povzročilo, da so se Nemci združili, da se pod skupnim praporom bore proti slovanskemu navalu. Konečno pravi ta klerikalni bivši minister, da bode najboljša sredstvo zoper te homatije, ako se uvede nov poslovnik, ki bi omogočil mirno razpravljanje v parlamentu. Ta izjava konservativca in klerikalca stare šole ter bivšega ministra nam priča dovolj jasno, da tudi najzmernejši nemški elementi nočejo priznati pretiranosti svojih za-

htev in da so Slovanom nasproti vsi brez razlike, klerikalci, liberalci in nacionalci jednako krivični. Ta gospoda, kriči o zatiranju Nemcev v Pragi, v Ljubljani in drugih mestih čeprav dobro ve, da imajo Nemci vseh teh mestih več pravic, nego pa Čehi in Slovenci ter trdovratno molče o nemških nasilstvih proti Slovencem in Čehom v ponemčenih mestih ter o sistematičnem zanemarjanju naših interesov na šolskem polju, o zapostavljanju slovenskih in čeških uradnikov v vseh strokah državne uprave in kršenju pravic slovenskega jezika v vseh državnih uradih. S takimi „državniki“, ki hočejo za vsako ceno vzdržati nemški veto v veljavi, bo pač sporazumljenje nemogoče — a temu ne bomo krivi mi ampak njih kratkovidna trmoglavost in slabotna onemoglost „močne“ Bienenrthove vlade katera ima en sam namen, vzdržati se na krmilu, če tudi s pomočjo absolutističnega režima po § 14. — Ta teden bo Bienenrth nadaljeval pogajanja z raznimi strankami.

v Slovanska jednota. Dr. Pacák je sklical odborovo sejo za jutri. — Parlamentarna komisija češke zveze bo imela v sredo svojo sejo.

v Bančno vprašanje. Danes so se začela pogajanja med strokovnimi referenti obeh vlad. Včeraj je bil v avdiciji pri cesarju ogrski ministerski predsednik dr. Wekerle, ogrski poljedelski minister Daranyi in zastopnik trgovinskega ministra Szterenyi.

Avstro-srbski spor. Nade na mirno rešitev rastejo. Nemški listi v Avstriji in še posebno v rajhu ter madžarski listi sčunjejo še vedno na vojsko, od katere pričakujejo za nemštvo naravnost nečuvne koristi. Tako so pisali listi v rajhu, da ako bi bila vsa avstrijska armada zaposlena na Balkanu, da bi Nemčija s svojo vojsko zasedla celo Avstrijo od severne meje do Trsta. Tako pisarjenje seveda draži in izziva odpor na vseh straneh, posebno pa v Rusiji in Srbiji. Madžarski „Pesti naplo“ piše, da skupna akcija v Belemgradu vsled sodelovanja Rusije sicer ne bo energična, da se pa, kar je glavna stvar, ni bati nikake nevarnosti od strani Rusije, ako bi navstala vojska. To je po madžarskem listu uspeh francoske diplomacije in nemških bajonetov. Angleški listi pišejo ko po navadi zelo trezno in pomirljivo. „Times“ pravi, da je srbski minister vnanjih reči, dr. Milovanović izjavil nje dopisniku, da je srbska vlada sklenila odložiti cirkularno noto, katero je nameravala poslati velesilam, za poznejšo dobo, ko bode napetje ponehalo. Iz te note bo izčrtala vsa agresivna mesta in ostre izraze ter opustila vse utopiistiške zahteve. „Daily Telegraph“ piše, da bi ne bilo nič bolj nevarnega, ko zapeljati velesile k temu, da bi poskusile pritiskati na belgrajske vladne kroge ter končuje: Avstro-Ogrsko ima priložnost, ki mu omogočuje še ob najmanjši uri pridobiti si simpatije vseh Srbov znotraj in zunaj svojih državnih mej ter ojačiti zvestobo svojih srbskih državljanzov z dalekovidno državniško velikodušnostjo. Avstro-Ogrsko bi si celo Evropo na tak način tako obvezalo, da bi mu tega nikdar ne zabila. Bodo li naši diplomatje in mogotci poslušali ta dober svet? Francoski „Siecle“ poroča, da bo srbska vlada poslala vsem velesilam noto, v kateri jim javlja, da prepušča zaupno njim čuvanje srbskih interesov ter da ni kljub avstrijskemu oboroževanju Srbija sama storila nič v tem oziru in da je dala vsem obmejnim oblastvom strogo povelje, naj zaprečijo vse, kar bi avstrijska oblastva mogla smatrati za provokacijo.

Turško-bolgarski spor bo kmalu končan. Ruska vlada je izjavila, da je pripravljena nadaljevati pogajanja na temelju turških protipredlogov glede likvidacije cele vojne odškodnine.

Štajerske novice.

o Štajerske deželnozborske volitve se bodo vršile na sledeči način: splošna kurija voli dne 7. maja (ožje volitve dne 14. maja); kmečke občine dne 17. maja (ožje volitve 22. in 27. maja); trgi 24. maja (ožje volitve 28. maja in 2. junija); veleposestvo dne 29. maja.

d Šovinizem vodstva državne obrtne šole v Gradcu. Učitelj na slovenski ljudski šoli v Celju g. Ž. je vložil prošnjo na vodstvo drž. obrtne šole v Gradcu, da bi se udeležil v letošnjih velikih počitnicah risarskega tečaja na omenjeni šoli, katerega se lansko leto zaradi vojaških vaj ni mogel udeležiti. Omenjeni tečaj se vrše na ministerijalno odredbo in jih posejajo v precejšnjem številu slov. učitelji. Vložil je seveda prošnjo v slovenskem jeziku, ker je obrtna šola v Gradcu državna in namenjena tudi za slovensko Sp. Štajersko. Prošnjo je poslalo vodstvo okol. šole službeno v Gradec. Čujte, kaj se je pa zgoraj zgodilo: ravnatelj Gunolt je pismo najprej odprl in zapisal, da se prošnja kot „tuturadno nerazumljiva vrne“; pozneje je pa on, ali kateri drugi, ki mu še ta nesramna opazka ni zadostovala, zunaj na zalepko zapisal: „sprejem odrekel“; podpisati se ni upal jasno. Nato je zalepko z nemškimi znamkami obrtne šole zalepil in poslal „retour“ v Celje. Ta slučaj je velazanimiv. Ravnatelj drž. obrtne šole, namenjenega tudi Slovencem, se kaže naravnost intranzigentnega nemškonacionalnega prenapeteža. Seveda, ako bi Slovenci zahtevali svojo obrtno šolo — kar se je že zgodilo — bi se nas zavračalo na graški ultranemški zavod! Stvar bo treba parlamentarično dalje zasledovati, objednem pa se bodo storili primerni koraki pri dotičnih šolskih oblastih.

o Celjski policaj Mihelič se mora včasih pokazati v celi gloriji svoje vsegamogočnosti. Včeraj zvečer je iz kolodv. prostorov izganjal fante s slovenskim znakom, ki so prišli čakati k vlaknu, dočim so Nemci lahko ostali v veži. Ali je celjska policija tudi že gospodarica na kolodvoru?

o Proti slov. uradnemu dopisovanju s slov. strankami v celjskem okr. šolskem svetu protestira graški „Tagblatt“. Smešno! V področje celj. okr. šol. sveta spadata le dve nemškutarski občini — zato je predlog gosp. dr. L. Gregoreca, da se s slov. strankami občuje slovenski, popolnoma na mestu.

d Brez komentarja. Vprašanje A.: Prijatelj kaj pa je to-le? Singer Nähmaschinen. Bock Bier — Thomas Götz, Marburg. Kleinoscheg Gold-Marke. Kleinoscheg Derby-Sec. R. Burschick's-Wermuth-Wein. Weine — J. Römer & Sohn — Wien. Pilsner Urquelle. G. H. Mumm & Comp. — Champagner. Oesterreichischer Lloyd — Vergnügungsfahrten. Odgovor B.: Kje pa si vse to slišal? A.: V nekem takozvanem narodnem hotelu. B.: To ni mogoče. A.: Pa je le vendar res. B. No, če je pa tako, potem pa tisti hotel ne zasluži da bi se imenoval narodnega. A.: Tudi jaz pravim tako; to je narodni škandal! In mi pristavljamo tudi: škandal!

o Socijaldem. kandidata za dež. zbor na Sp. Štaj. sta Ign. Sitter za splošno kurijo Celje—Slovenjigradec—Brežice in Jos. Kitek, železn. uradnik na Pragerskem za Maribor—Ptuj—Ljutomer—Konjice.

d Ustanovni občni zbor Trbovjskega „Sokola“ se je vršil dne 28. febr. 1909 v gostilni pri Fortetu na Vodah. Nabralo se je toliko občinstva, da je bila cela velika dvorana zasedena. Zapazili smo sokolske deputacije v kroju iz Zagorja, Hrastnika in Celja. Za pripravljalni odbor, kojega predsednik je bil brat Anton Počivavšek, podpredsednik br. Jože Goropevšek, tajnik br. Jože Velkavrh, blagajnik brat Karl Ražun, je pozdravil navzoče br. Robert Plavšak. Nato je omenil blagajnik br. Ražun, da se je v kratkem času nabralo na samih prostovoljnih darovih 855 K 04 v. Odposlanec slovenske sokolske zveze, njen podstarosta, brat dr. Gvidon Sernec se je zahvalil pripravljalnemu odboru za vse pripravljalo delo in imel potem predavanje o smotrih sokolstva. Pri vpisovanju članov se je prijavilo takoj 56 bratov, ki so objednem tudi položili vsak dve kroni vpisnine. Na to se je izvolil z vslikom enoglasno sledeči odbor: za starosta br. Anton Počivavšek, za podstarosta br. Jože Goropevšek, za načelnika br. Robert Plavšak, za odbornike: bratje Ivan Kramar, Karl Ražun, Jože Letnik, Jože Velkavrh, Jurij Naglav, Mol Jože, Anton Urbančič, Leopold Erzeničnik, za namestnika brata Franjo Kanžar in Niko Pinterič, za pregledovalca računov brata Fran Dežman, Fran Bidovec. Nato je povzel besedo, burno pozdravljen, podnačelnik slovenske sokolske zveze in načelnik Celjskega Sokola brat Jože Smertnik in povdarjal posebno socijalno stran sokolskega delovanja. Vsi sledeči govorniki, posebno brata Ražun in Plavšak so omenjali, da mora društvo delovati na demokracijski podlagi in da bode smatralo kot svojo poglavitno nalogo, širiti sokolsko misel med najširšimi vrstami Trbovjskega prebivalstva. Končno še vabi brat Smertnik brate Trbovličane na vseslovenski Sokolski izlet v Celje. To zborovanje je dokazalo, da lahko stavimo na Trbovjskega Sokola najepše nade, novoizvoljeni odbor, kakor tudi navdušeno članstvo so nam porok za to, da bode društvo uspešno napredovalo in postalo najvažnejša delavska organizacija naša. Na zdar!

o Promoviran je bil v soboto v Gradcu g. abs. med. Rihard Bergmann iz Žalca za doktorja vsega zdravilstva.

Zagonetna zadeva. Kakor poroča „M. Z.“, je finančni komisar g. dr. Povalej ne namerava zaradi znanih napadov tožiti.

o Kulturni nemški uradniki. — Preiskovalni sodnik dr. Maks Kapfhammer in okr. komisar Watzdorf v Weitzu na Sred. Štaj. sta po poročilu „Arb.“ porabila kupice za — ponočne posode in to javno v gostilni! Pikantna je stvar še bolj zaradi tega, ker so gospodje te sorte stebri spodnještajerskega nemštva in očitajo neprestano po umazanih mariborskih in celjskih lističih našemu kmečkemu ljudstvu neizobraženost!

o Ples norcev so imeli na pustno nedeljo — seveda — tudi v Ormožu. Odlični sotrudniki so bili gg. Kossar, Hribar, Kreps, Bauman, Venigerhole, Thyr, gđc. Heiss, Krall in drugi taki odlični „Nemci“. Nedvomno nista manjkala tudi Gedlička in Delpin — kajti zbirka ni smela ostati nepopolna.

o O pomanjkanju vode še vedno tožijo v ptujski okolici.

o Graška občina se je l. ta 1906 pritožila proti obveznosti, da mora dati nemške vloge brez odškodnine predstaviti. Ministerstvo notr. zadev je sedaj to obveznost potrdilo sklicujo se na l. 1869 določen obč. red za mesto Gradec.

u Zahvala. Šaleška posojilnica in štedilnica v Velenju je darovala za ubožne učence tuk. šole 10 K. Podpi-

sano šol. vodstvo izreka za ta dar v imenu otrok omenjenemu zavodu najtopleje zahvalo. — Šolsko vodstvo Št. Ilj pri Velenju 25. febr. 1909.

A. Janković, šol. vod.

d Kaj vse ne napravi pljača! V sredo zvečer je v magdalenskem predmestju v Mariboru begala po cesti žena pleskarja Ussarja v srajci in Sp. krilu. Stražnik jo je spoznal in spravil domo na Franc Jožefovo cesto. Tam je pa skočila skozi okno na dvorišče in bežala naravnost v stražnico pri dravskem mostu. Ker ni hotela domu, so jo slednjič zaprli. Žena se je preveč napila.

d Živina se sme začasno nalagati tudi na postaji Sl. Bistrica-mesto.

d Iz Maribora. Mariborski Sokol, je dokončal trimesečni vaditeljski tečaj, ki ga je vodil načelnik E. Ilich. Tečaj bo obrodil obilo sadu, ker je zelo okrepljen in pomnožil praktično in teoretično znanje vaditeljev in vaditeljskih pripravnikov. Tečaja so se udeleževali marljivo tudi telovadci iz Ptuja in Ormoža. V nedeljo dne 28. svečana zvečer se je zaključil tečaj s priprostim prijateljskim sestankom v Narodnem domu. Na zdar!

d Iz Maribora. Prvi letošnji skioptični večer „Slovanske Čitalnice“ se je priredil v soboto dne 27. svečana v mali dvorani Narodnega doma. Gospod mag. pharm. Zavadi, ki ima izboren skioptični aparat, je kazal 118 krasnih koloriranih slik Benetek in sosednih otokov, dr. Pivko pa je spremljal slike z razlago. Prihodnji skioptični večer se ne vrši v četrtek, kakor je pomotoma naznanila „Sloga“, ampak v petek dne 12. sušca ob 8. uri zvečer. Na vrsto pride nad 100 slik iz Bosne in Hercegovine.

d Kmet. podružnica v Št. Ilju je imela minulo nedeljo svoj občni zbor. Podružnica je štela začetkom l. 1909 326 članov! Odbor je priredil leta 1908 10 sej, 2 občna zbora, 10 potovalnih poučnih shodov, 1 tečaj za pouk v cepljenju trt in 3 praktične tečaje za lov škodljivih poljskih miši. Raznatega se je skupno nakupilo in po zmernejših cenah prodalo 25 tisoč cepljenih trt, 1280 sadnih drevesc, 1500 ograj za drevesca, 20 tisoč kg umetnih gnojil, 20 tisoč kg šote za nasteljo, 1200 kg raznih semen in še nekaj različnega orodja. Zastonj se je razdelilo 9 tisoč trt, 70 sadnih drevesc, 1200 cepičev, 1400 divjakov, nekaj manjših stvari ter seveda mnogo — nemškega gospodarskega beriva. Vrhu tega je v okrožju podružnice v reji 16 marijadvorskih bikov, 6 merjascev od velikih belih svinj in se je pospeševalo tudi perotninarstvo. Nadalje je skrbela podružnica za drevesne in trsne brizgalnice, za travniške brane in drugo orodje. Za viničarje in kmečke posle je priredila natečaj za nagrade in se je razdelilo 1380 K! Denarni promet minul leta je bil sledeč: 7381 K 18 v dohodkov in 7287 K 76 vin. stroškov. Za občni zbor štaj. kmet. družbe je izvolila podružnica 7 odposlancev, zdi se nam, da razun 1 same Nemce! Žal, da je to intenzivno gospodarsko delo v — nemških rokah; mi Slovenci zidamo društvene dome in prirejamo veselice, dočim si Nemci, žal, pripravljajo trezno in solidno tla med kmečkim ljudstvom. To bo moralo postati drugače!

Kranjske novice.

v V Ljubljani je bilo l. 1908 237 društev z 73.907 člani. 188 je bilo slovenskih z 67.853, 49 pa nemških z 6054 člani.

v Vojaško zapovedništvo v Ljubljani je celi vojaški garniziji prepovedalo obisk „Narodnega doma“. Vedno lepše pod fcm. Schönaichom.

b Shod volilcev v Ljubljani.

Včeraj se je vršil v ljubljanskem „Mestnem domu“ volilni shod drž. posl. Hribarja. Policijo je zastopal prvič dr. Trnovec. Zborovanje je bilo jako dobro obiskano. Hribar je poročal o delovanju državnega zbora. Označil je sedanji volilni sistem kot pluralno volilno pravico, ker imajo Nemci in Italijani še vedno večje zastopstvo kakor jim gre. V narodnem oziru nimamo doslej v parlamentu zaznamovati uspehov. Slovenska ljudska stranka ni drugega dosegla kakor nemško gimnazijo v Ljubljani. Proti novemu ministerstvu nimamo zaupanja, ker je nemško nacionalno. — V Ljubljani so začeli Nemci bojkot proti Slovencem, sedaj pa se pritožujejo. Svoj predlog o dogodkih z dne 20. sept. lanskega leta bo v novem zasedanju ponovil, to pa zaradi tega, ker celo resni možje kakor dr. Ebenhoch smatrajo, da v Ljubljani Nemci niso življenja varni. Državni zbor se ni zaključil radi naskoka na Matajo, ampak zaradi zunanjih dogodkov, ker je hotela imeti vlada prosto roko. Čehi bodo na preiskave proti narodno-socialni stranki odgovorili s tem, da pri prihodnjih volitvah pride Klofačeva stranka, 40 mož močna, v zbornico. Govornik je izrazil željo, naj bi se Poljaki pridružili slovanski enoti. Že po sedanjih izjavah Poljskega kola se lahko računa na pomoč Poljakov. Jugoslovani bodo stali v ostri opoziciji proti vladi. § 14. in zaključnja državnega zbora se ne bojimo, ker ne more dolgo trajati, ker država izgubi kredit. — Posl. Hribarju se je izreklo zaupanje.

o Shod narodno-napredne stranke v Cerknici se je včeraj ob veliki udeležbi vršil popoldan „pri Žumru“. Deželni odbornik dr. Tavčar je govoril o položaju s posebnim ozirom na deželnozborsko zasedanje, dr. Švigelj pa o organizaciji, nakar se je osnovalo napredno politično društvo za cerkniški okraj. Predsednik shoda je bil župan cerkniški Šerko.

o Napredno politično in gospodarsko društvo se je včeraj osnovalo v Litiji za sodni okraj litijski. Na shodu, ki se je vršil včeraj v prostori pri Oblaku, je govoril poslanec dr. Oražen o političnem položaju Slovencev, gosp. dr. Žerjav pa o organizaciji stranke. V pripravljani odbor so izvoljeni možje iz Litije, Vač, Zagorja, Hotiča in Šmartnega. — Shoda se je vkljub tridnevnu sneženju udeležilo nad 150 mož iz vseh delov litijskega okraja. Shodu je predsedoval župan litijski Slanc.

Koroške novice.

o Pred volitvami na Koroškem. — Volilni boj se je že začel z vso ostrojtjo. Nemškim nacionalcem se tresejo hlače posebno za mandate po Sp. Koroškem. Zato hočejo z lumparijo doseči, kar bi ne mogli s poštenimi sredstvi. Izpustiti hočejo po občinah, ki so v njihovih rokah, slovenske volilce, češ ti se itak ne bodo brigali za reklamacijo. Pa so se zmotili. — Slaba jim tudi prede za kandidate. V velikovškem okraju n. pr. ga za vraga ne morejo dobiti. V skrajni stiski so prišli k slovenskemu kandidatu Ellersdorferju, naj bi kot njihov kandidat kandidiral na kmečki program. Pa so seveda dobili „korpco“. Z zanimanjem pričakujemo nadaljnega razvoja volilnega boja. Gotovo je, da pridejo nemški nacionalci oslabljeni v dež. zbor, ali na korist Slovincem ali nemškim kršč. socialcem — kdo ve?

o Slovenski kandidatje na Koroškem. Shod zaupnikov, ki se je vršil 25. t. m., je postavil kot slov. kandidate za deželnozborske volitve sledeče:

a) v kmečki skupini: 1. Velikovec—Dobrlavas gosp. Florijan Ellersdorfer v Ravžu; 2. Pliberk—Železna Kapla: g. Franc Grafenauer, drž. posl. (event. mons. Val. Podgorce); 3. Beljak—Paternion—Rožek: Janez Vošpernik, pos. v Zgor. Jezercih pri Vrbi; 4. Trbiž—Podkloster: Josip Škrbina, pos. in živinozdravnik v Hudih Dolih pri Vratah; b) v splošni skupini: Celovec—Velikovec—Dobrlavas—Pliberk—Železna Kapla: Franc Grafenauer, drž. posl.

o Slov. kršč. soc. zveza za Koroško ima jutri 28. t. m. svoj letni občni zbor v Celovcu v „benediktinski kleti“.

b Socialnodemokretične kandidate na Koroškem. Deželna strankarska soc. dem. konferenca je proglasila za štiri volilne okraje v splošni kuriji sledeče kandidate: Celovec-Velikovec: Julij Lukas; Št. Vid-Wolfsberg: Arnold Riese; Beljak-Paternion-Arnoldstein-Trbiž-Rožek in Borovlje: Viljem Eich; Spital-Sovodnje-Milštaz-Zg. Bela-Greifenburg-Winklarn-Šmohor-Kotiče in Trg: Jožef Gabriel. Tudi v kmečkih in mestnih skupinah bodo socialisti postavili kandidate.

b Porotne obravnave v Celovcu se prične danes. Slučaji so: Anton, Jurij in Magdalena Mayr — goljufija; Marija Schepul — tatvina; Fil. Gruber — nravnostni delikt; Matjaž Hofer — rop; Jožef Hudelist — poboj; dalje dva procesa zaradi razžaljenja časti po časniki.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Važna včerajšnja poročila: Vojske ne bo.

o Belgrad, 28. febr. (Brz. N. Dn.) Petrograjska brzojavna agentura poroča: Srbska vlada je naznanila ruski, da ji je za mir, da nima nobenih napadalnih namenov, da je trdno odločena, da se vzdrži vseh izzivalnih dejanj in da bo izročila vevlastim posvetovanje o potrebah in interesih Srbije. Ruska vlada je nato srbski odgovorila, naj kategorično izjavi, da ne zahteva teritorialne odškodnine in da se v vseh drugih vprašanjih zanaša na odločitev velesil.

o Carigrad, 28. febr. Srbski poslanik Gavrilović je naznanil, da bode tudi novo srbsko ministerstvo politiko prejšnjega ministerstva, namreč obrambo življenskih interesov Srbije, zasledovalo. Vendar bo pa storilo vse to diplomatičnim putem in čakalo odločitve velesil. Vojaškim poveljstvom ob meji se je naročilo, naj se izogibljuje vsake provokacije.

o Pariz, 28. febr. „Agence Havas“ poroča iz Bukarešta, da je rumunska vlada radi varnosti ob meji mobilizirala jeden kor.

o Berlin, 28. febr. „Lokalanzeiger“ poroča iz Cetinja, da se je izrazil črnogorski ministerski predsednik Tomonović, da so razmere med Srbijo in Črnogoro odkritosrčneje in trdneje kot kedaj poprej. Vsa druga poročila so izmišljena.

Različne vesti.

o Praga, 28. febr. Na Vaciavovem trgu so se danes sprli narodni socialisti in socialni demokrati; oboji so se vračali s shodov. Že je hotelo priti do spopadov, ko se je vmešalo med narodne socialiste okrog 40 nemških „bamlajočih“ visokošolcev. Takoj je nastal med njimi in Čehi pretep. Ker je bil položaj kritičen, je začela policija peš in na konju ljudi razganjati. Demonstranti so metali na policaje kamenje in pred konje rakete, da bi

jih ostrašili. Nato je policija na konjih naskočila množico in jo razgnala.

o Praga, 28. febr. V Chrudimu je dejal drž. posl. Pacák na shodu, da zadnjič govori pred svojimi volilci, kajti razpust drž. zbora je pred durmi in nanovo ne bode več kandidiral. Nato je govoril o politični situaciji, ostro kritiziral sedanje ministerstvo in končno izjavil, da se „Slovanska jednota“ v potrebnem slučaju ne sme zbiti tudi najhujših opozicijskih sredstev.

o Gradec, 28. febr. — „Montags-Zeitung“ poroča iz Celja: V merodajnih slov. krogih se resno ukvarjajo z mislijo ustanovitve zveze vseh jugoslovanskih hranilnic. (Prvi je to misel sprožil v štev. 17. dne 6. febr. „Nar. Dnevnik“; v soboto se kratko z njo ukvarja tudi „Slov. Narod“. Op. ur.)

Današnja poročila:

Vojaške priprave v Srbiji.

Berlin, 1. marca. (Brz. „Nar. D.“) „Das kleine Journal“ poroča iz Belgrada: Vojni minister, kateremu je dala skupščina glede vojnih priprav prosto roko, je nakazal onim inozemskim tvrdkam, ki imajo naročila za srbsko municijo, večje vsote, da pospešijo izdelovanje. Objednem se je sklenilo več odredb za utrditev obrambe na mejah. 18. in 7. polk sta odšla na mejo. Kakor se pravi, nameravajo Srbi Belgrad v slučaju vojske sprazniti in se v notranjosti po gorah braniti.

Berlin, 1. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Iz Belgrada se poroča, da so poklicani rezervni letniki 3. vrste na kratke vojaške vaje, da pregleda orožje.

Stališče Rusije.

Pariz, 1. marca. „La vie parisienne“ poroča, da je dobilo ministerstvo zunanjih zadev iz Petrograda brzojavko, ki je povzročila veliko razočaranje. Potemtakem se še Rusija v srbskem vprašanju ni odločila, ker ne zaupa Nemčiji; s tem se utegne končna odločitev zavleči.

Devin, 1. marca. „Magdeb. Zeit.“ poroča iz Petrograda, da je baje tam javna skrivnost, da se je generalni štab izrekel v posebni spomenici na carja, da ruska vojska ni pripravljena za vojsko in se Rusija ne more spuščati v nobeno vojsko.

Vojaške priprave v Srbiji.

a Berlin, 1. marca. Vojni Korespondent „Lokalanzeigerja“ v Belemgradu poroča svoje vtiske takole: Tudi najbolj navdušeni privrženci vojske ne govorijo več o takojšnjem izbruhu sovražnosti med obema državama; pač pa smatrajo 14. marc. začetek pomladi na Srbskem, za kritičen čas. Na bosanski meji stoji sicer 40 tisoč mož — a vedno odkritejše se govori, da so vse vojaške priprave Srbije le premeten manever. Že leta in leta ni dala skupščina za vojsko niti vinarja; to, da se sedaj pokrivajo vojne potrebe v večjem številu, je izrabla srbska vlada za spreten manever, da bi nahujskala vevlasti drugo na drugo in sama ribarila v kalnem. Na resno vojno ne misli tu prav nikdo v odločilnih krogih.

Bojkot v Turčiji ustavljen.

d Solun, 1. marca. (Brz. „Nar. Dn.“) Lloydov parnik „Bukovina“ je danes mirno izkladal svoje blago. S tem je bojkot avstrijskih ladij v Turčiji končan.

Bulgarija mobilizira.

d Sofija, 1. marca. (Brz. „N. Dn.“) 2. in 3. divizija sta mobilizirani in pomaknjeni proti turški meji.

Državni zbor zopet sklican.

d Dunaj, 1. marca. Ravnateljstvo pisarne državnega zbora naznanja danes, da je z najvišjim patentom zopet sklican državni zbor na 10. marca. Prva seja se vrši v sredo dne 10. marca ob 4. uri dop.

Po svetu.

v Od poštnega ravnateljstva v Pragi. „Narodni Listy“ poročajo, da se predsednik poštne ravnateljstva v Pragi dvorni svetnik Kraus ne vrne z dopusta več na svoje mesto, ampak stopi v pokoj, istotako ne znani podpredsednik Svoboda. Na mesto prvega pride češki sekcijski svetnik v trg. ministerstvu Kalandra, ki pa v narodnem oziru baje ni tako odločen kakor je bil Kraus, na mesto drugega pa dvorni svetnik Pröckl.

o Nek krotilec levov na Nizozemskem je zbežal pred oštevajočo ga boljše polovico v kletko k levom, se zaprl k njim in radostno vzdihnil, da se nahaja med svojimi mirnimi zvermi, ki so mnogo boljše nego huda žena.

v O vojski med Japonsko in Združenimi državami so zopet začeli resno razpravljati nekateri časopisi. V kljub dementijem baje vojna ni izključena.

v Obsojeni Črnogorec. Sodišče je obsodilo Črnogorca Savo Joriča zaradi hujkanja h kršenju vojaške dolžnosti in k pobegu na 6 mesecev ječe in na izgon iz Avstrije. Jorič je v neki gostilni nagovarjal tri vojake — Bošnjake, naj v slučaju vojske med Avstrijo in Srbijo ne streljajo na Srbe. Ponašal jim je tudi, če pobegnejo, civilne obleke. Eden vojakov ga je dal zapreti.

v 69.000 kron čistega dobička je dal letošnji „ples dunajskega mesta.“

v Med službo božjo je zadela kap v Št. Hipolitu konzistorijalnega svetnika Jožefa Winningerja.

o 12 milijonarjev je v industrijalnem mestu Nový Jičín na Moravskem. Vsi so tovarnarji. Mesto ima krog 11.200 prebivalcev.

o 12 milijonov je podedovala neka uboga soproga pekovega mojstra v Nottinghamu na Angleškem. Nedavno je dobila obvestilo, da je v Ameriki umrl njen oče, ki je njeni materi obljubil roko, a jo potem zapustil. Oče ji je zapustil 12 milijonov.

o Zaplenilo je državno pravdnštvo dvoje mest v 44. zvezku velikega zgodovinskega dela o češki politiki. V tem zvezku piše dr. Kramář o Claryjevem in Körberjevem času. Dotični dve mesti ste baje vsebovali razžaljenje veličanstva.

iz Košutove avdijske pri cesarju. Ogrski minister Košut, ki je bil dolgo časa hudo bolan, je bil nedavno v avdijski pri cesarju. Ko je stopil v cesarjevo sobo, ga ta nagovori: „Vi hočete torej samostojno banko, sicer vam nič ne manjka.“ — Tako se govori v dunajskih krogih.

d Velikanski vihar; v Ameriki imenovan tajfun, je razrušil mesto Fizer v okraju Alkazar v Ameriki. Samo dve hiši sta ostali brez poškodb. 13 ljudi je mrtvih.

d Za francosko mornarico je dovolil francoski ministerski svet 85 milijonov frankov.

d Kitajski boksarji so se zopet spuntali. Zasedli so več utrjenih mest. Iz Pekinga so poslani oddelki vojske, da vstajo zaduše.

d Zavarovanje za nezgode in bolezni. Uradni list priobčuje zakon z 8. febr. t. l., s katerim se spopolnijo zakoni glede delavskega zavarovanja za nezgode in bolezni.

d Med Kitajsko in Japonsko se v kratkem sklene državna pogodba za skupno varstvo obojestranskih interesov.

v Italijanska mornarica. Deset milijonov lir je določil mornariški minister za dve novi križarki.

v Srbski vstaški vodje Skopljanč, Grigor in Dorenski so prišli v Beograd.

v Poljski princ utočil. Iz Tenerife se poroča: Poljski princ Kazimir, Leon in Aleksander Sapieha, trije bratje, so v terek napravili v čolnu izlet po morju. Čoln se je prevrnil in Kazimir je utočil. Bil je sin člana gosposke zbornice kneza Ladislava Sapieha in star 27 let.

v Na Rivieri je zadnje dni zapadel sneg in je padla temperatura.

v Poslanska zbornica v Washingtonu je odklonila načrt senata, da se civilna lista predsednika Združenih držav poviša na 100.000 dolarjev.

d Letalni stroji v vojski. Angleška vojna uprava je s svojimi letalnimi stroji pri zadnjih poskusih dosegla sijajne uspehe, da bo v tem oziru v kratkem prekosila vse druge velesile.

o Po celi Italiji je zapadel visok sneg.

o Železniška nesreča. Iz Guayaquile (Equador) se poroča, da je pri Rivlambe padel osebni vlak s 100 čevljev visokega viadukta. Ubitih je 25, ranjenih 40 oseb.

o Konec bojkota proti avstro-ogrskemu blagu na Dunaju oficijelno proglašajo bojkotni odbor.

o Srbski dijaki v Monakovem so pozvani v vojaško službo v domovino.

o Proti Rooseveltu. Iz New Yorka poročajo, da namerava senat ob odstopu Roosevelta kot predsednika Zdr. držav mu izreči globoko nezadovoljstvo naroda, ker od obljub, da se bo bojeval proti kartelom in trustom, ni ničesar izpolnil.

Narodni gospodar.

d Pridobivanje premoga na svetu. V pridobivanju „črnih demantov“ stoje Zedinjene države na prvem mestu in so že daleč prekosile Anglijo, ki je tako dolgo stala na čelu premogovne produkcije. Več nego jedna tretjina svetovne produkcije t. j. 275. mil. ton na leto odpade na Zedinjene države, potem pride Anglija z 250 mil. ton in Nemčija s 110 mil. ton. Potem še le slede daleč od zadaj Avstro-Ogrsko s 40, Francija s 30, Belgija s 23, Italija in Rusija s 15 mil. vsaka na leto. Skupna produkcija premoga na svetu znaša 600 mil. ton. Za bodočnost je najvažnejša dežela — Kina, katera ima, kakor so dosedanje preiskave pokazale največ premoga in še posebno največ antracita.

d Motorski omnibus v Londonu. V Londonu vozi sedaj 795 motorskih omnibusov, ki prepeljejo 185 mil. potnikov na leto, tako da se povprek vsak Londončan pelje po 35 krat na leto z motorskim omnibusom. Vsak motor prevozi na dan po 90 do 120, ali na leto po 30 do 40 tisoč angleških milj približno 45 do 60 tisoč km. na leto. V rabi je 24 različnih vrst motorjev, od teh žene 22 vrst bencin ali petrolej, 2 parna moč. Električni motorji niso v Londonu priljubljeni. Strokovnjaki delajo na to, da bi se uvedel jednotni „tip“.

Dopisi.

v Posojilnice pozor! Znano je, da naše posojilnice vsako leto na svojih občnih zborih razdeljujejo del čistega dobička med razna društva. Pri- dejo pač v poštev v prvi vrsti narodna društva in sploh narodne naprave. Opo- zorili pa bi posojilničarje še na neko narodno napravo, katere naj ne pre- zrejo pri razdelitvi čistega dobička. V smislih imam: Frischaufov dom na Okrešlju. Zakaj bi naj naše posojilnice podpirale to stavbo, hočem na kratko navesti.

Savinjska podružnica Slov. planin- skega društva je v narodnem oziru naj- večje važnosti. Napravila je v Savinj- skih planinah mnogo potov, markacij, napisnih tabel, postavila pa je tudi več planinskih stavb. To vse v udobnost turistov in izletnikov. Da pa pride vedno več in več hribolazcev v krasne Savinjske planine, je pa tudi iz na- rodno-gospodarskega stališča upoštevati.

Na najlepši planoti teh planin na Okrešlju pa je stala turistijska koča nemškega planinskega društva. Sicer je nameravala Savinjska podružnica po- staviti tam svojo kočo, kjer bi Slovenci in Slovani ne bili izpostavljeni nem- škim šikanam, toda imela je po drugod nujnega opravila.

Ko pa je sneženi plaz pred leti porušil nemško kočo, lotila se je Sa- vinjska podružnica takoj dela in sedaj se dviguje na pred plazovi zavarovanem prostoru največja in najlepša planin- ska stavba v naših planinah: ponosen „Frischaufov dom.“ Hiša se imenuje na čast in v spomin vseuč. profesorja dr. Frischaufa, odkrivatelja Savinjskih pla- nin in velikega podpornika Sl. planin- skega društva.

Ker se je moralo nujno in vstrajno delati, se je moralo napraviti novega dolga.

Savinjska podružnica, je že težko pričakovala, izplačila od dež. zbora do- voljenih 1000 K. V tem pa se zve, da je dež. odbor sploh to podporo odklonil in da se ne izplača nič. To strankarsko postopanje Nemcev so slovenski časniki že svoječasno ožigosali. Ali samo to ne pomaga Savinjski podružnici. Treba je denarja.

Predlagam torej: „Slavne po- sojilnice naj se blagovolijo pri razdelitvi čistega dobička ozirati na Savinjsko podruž- nico S. P. D. ter naj dajo v sklad za „Frischaufov dom“ pri- merno svoto.“

Opomba uredništva. Ne mo- remo si kaj, da bi tem besedam nekega planinca ne dodali še svojega mnenja. Savinjska podružnica S. P. D. ima jako težavno stališče, ker mora tekrovati z celjsko sekcijo nemškega planinskega društva. Ona mora braniti naše krasne Savinjske planine in njih slovenski značaj pred oholim nasprotnikom „Frisch- aufov dom“ je velike važnosti; za- torej je narodna dolžnost ne le naših društev in zavodov, temveč vsakega po- sameznika darovati kako svotico v sklad za Frischaufov dom. Opozorili bi tudi naše okrajne zastope in naše občine na to. Nemške korporacije podpirajo nemška planinska društva, zakaj bi naše naših ne.

Uredništvo sprejema v ta namen darovane svote in je hoče vedno izka- zovati pod naslovom: „Zbirka za Frischaufov dom“.

Slovanski zapiski.

u Hrvatski podban Czernkovich pojde? Hrvatski časopisi so prinesli vest, da pojde v „penzijo“ znani oklofutani podban Czernkovich. Vladne novine sicer to dementirajo, češ da Czernkovich še uživa vedno staro „zaupanje“; — če bi pa že kam šel, bo to le na ta način mogoče, da dobi kako „višje“ mesto. S tem je implicite priznано, da se vendar misli na Czernkovichov odstop.

u Iz hrvatske stranke prava. Žup- nik v Kamenskem je izstopil iz ored- njega odbora hrvatske stranke prava.

u Vrhovni zapovednik srbske ar- made bo v slučaju vojske z Avstro- Ogrsko minister general Živković.

u Germanizacija v Bosni. Deželna bosanska vlada je dovolila koloniji Dubrava pri Bos. Gradiški, da spre- meni svoje ime v Dubrava—Königs- feld, kakor je videti, germanizacija in madžarizacija v Bosni krepko na- predujeta.

u Nove aretacije na Hrvatskem. V Slankamenu so vsled suma „veleizda- je“ zaprli Živan Jovanovića, v Savskem mostu pa Lazar Marinkovića, Svetožar Calitoka, Popovića in Zurnića.

Borovska — špijonka? Poslanec Daszynski predbaciva v „Glosa“ gospe Borovski, ki je, kakor smo poročali, v procesu proti uredniku „Naprzoda“ Haeckerju izšla kot zmagovalka, zopet špijonaža in jo poziva, naj ga toži pred poroto v Ljubnem, kjer ji bo to dokazal.

Biskup Pavel Gugler. V petkovi notici o smrti tega vel. moža se je vrinila glede višine zapuščine pomota. Gugler je sporečil nad 100.000 in nad 400.000 kron.

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo 60 via.
za dva- ali večkratno objavo za vsakikrat 50 „
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako na-
daljno vrsto 10 „
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje vnaprej (tudi v znamkah).
Na vprašanje, tičoč se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanje
znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Naročajte „Nar. Dnevnik“!
Kjer eden ne zmore naročnine,
naj si ga naroči več skupaj!

Sejmi na Štajerskem.

Brez zvezde so letni in blagovni, z 1 zvezdo (*) živinski, z 2 zvezdami (**) letni in živinski sejmi.

2. marca: v Ljutomeru**, Or- možu (za svinje), Pišecah**, Teržičah** pri Rogatcu, Radgoni*.

3. marca: v Lučanah* pri Ar- vežu, na Vranskem**, v Oplotnici**, v Račjem*, Ptuj (za konje, govedo in ščetinarje), Imeno (za ščetinarje.)

4. marca: v Petrovčah, na Bregu pri Ptuj (za svinje.)

Loterijske številke.

Trst, 1. marca 1909: 29, 55, 6, 62, 16.
Linc, „ „ „ 3, 25, 61, 88, 80.

Mlad delaven trgovski

pomočnik

specerijske stroke se sprejme
v trgovini M. Berdajs, Maribor,
Grajski trg. 138 3-1

Spretnega

solicitatorja

zmožnega stenografije, sprejme
tako dr. R. Pipuš, odvetnik
v Mariboru. 137 3-1

Založništvo Ig. pl. Kleinmayr & Ferd. Bamberg
v Ljubljani.

Pravkar so izšle v najinem založništvu:

Guy de Maupassant: Novele

Debeluška; Oskrbnik; Vrvica; Morilec;
Srečanje; Končano; Pijanec; Nekdaj;
Pismo, ki so ga našli pri utopljenca;
Poleno; Resnična dogodka; Razbita ladja.
iz francoščine preložil: DR. IVO ŠORLI.
Dr. Ivo Šorli, že najbolje znan kot
samostojen pesnik, nudi s to svojo knjigo
izboren prevod najlepših novel odličnega
Francoza Guy de Maupassanta, ki jih
bodo radi čitali v slovenski krogih.
8°, 220 strani. Broširane 3 K.; ele-
gantno vezane 4 K. 133 10-1

Proda se iz zapuščine umrlega
Ivana Malusa

120 hektolitrov

izvrstnega rdečega in belega
bizeljskega vina (Drenovec) po
zelo ugodni ceni; kupci se
vabijo v četrtek, 4. marca t. l.,
ob 10. predpoldne na Sušici
št. 28, Bizeljsko. 105 3-2